

selt, hogy a helyi lakosságot érintő kérdésekben a döntést mindig helyben, a helyi érdekeltek bevonásával szabad csak előkészíteni. Erre jó példa a Buják projekt, melyet a lelkes hazai erdészeti szakemberekkel és helyi vezetőkkel karöltve valósított meg. A projekt felügyelő bizottságába az FVM Földügyi és Térképészeti Főosztály vezetőjét bevonta, az ő munkatársait rendre meghívta, mert meggyőződése volt, hogy az integrált vidékfejlesztés alapvető célja (a vidéki élet minőségének javítása) a föld ügyével mindig szorosan összeforrt, és összeforr a jövőben is.

Állásfoglalása, hozzászólásai rendre figyelmet érdemlőek és előre vivők voltak. Véleményét kertelés nélkül, a rá jellemző módon, néha emócióktól fűtötten tette meg. Ahogy az életben vagy akár telefonon üdvözölte a másikat, az egyszerre sugárzott lelkesedést, optimizmust és vidámságot, megadva az alaphangot egy kötetlenebb megbeszéléshez. Ez az üdvözlés és Fritz sajátos orgánuma örökre hiányozni fog nekünk, barátainak és munkatársainak.

Fritz Rembold kezdeményezője volt a bujái Sasbérc kilátó felújításának. Emlékét híven őrzi meg az utókor számára e torony oldalában leleplezett emléktábla is.

Dr. Remetey-Fülöp Gábor

EURÓPA TÉRKÉPEI 1520–2004

Térképészeti kiállítás az Országos Széchényi Könyvtárban

Nem mindennapi élményt nyújt nemcsak a térképészet művelőinek, hanem minden látogatójának az a nagyszabású kiállítás, amely európai uniós felvételünk évében országos könyvtárunk három nagy kiállítási termében nyílt meg. Már a megnyitó ünnepségén, 2004. október 1-jén is nagyszámú meghívott szakember és érdeklődő vett részt.

A megnyitón dr. Klinghammer István térképész professzor, az ELTE rektora és Rády Ferenc, az OSZK főigazgató-helyettese méltatta a kiállítás szakmai és kultúrtörténeti jelentőségét.

A professzor kiemelte, hogy az első Európa-térkép megjelenése óta (1511) (amely Waldseemüller német térképész és kiadó nevéhez fűződik) napjainkig a térképek nyújtják a rajzolt történelem és a földrajzi környezet pillanatképét. Rámutatott, a kiállított térképeken nyomon követhetők Európa határának változásai, azon belül pedig a különböző politikai események határváltoztató következményei. A pontos és korhű ábrázolás minden időben a térképészek gondos munkájától függött.

A főigazgató-helyettes a kiállítás rendezésének hátterét világította meg, elismerően nyilatkozott a kiállítás rendezőjének, dr. Plihál Katalinnak főrendezői, Nagy András művészi tervezői, kivitelezői és minden közreműködőjének értékes munkájáról. Ugyancsak elismeréssel illette a Hadimúzeumi Alapítványt és a támoga-

A megnyitó ünnepség közönsége

Érdeklődők a kiállításon

tó intézményeket: az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszékét, a HM Térképészeti Kht.-t, a Kerti's Kereskedelmi Kht.-t és a Stiefel Eurocart Kft.-t.

Maga a kiállítás – a főrendező által készített katalógus szerint – 141 kiállítási tárgyat mutat be, nemcsak térképeket és atlaszokat, hanem térképészeti műszereket, eszközöket, arcképeket, fényképeket is.

Az első terem a 16-tól a 18. század közepének világáig kalauzol bennünket, megragadják figyelmünket Ortellius, Münster, Waldseemüller, Mercator, Hondius, Blaeu, Duval és de Wit térképei. Mindnyájan óriási nevek, amit az itteni térképek is bizonyítanak. Fa- és rézmetszetű műveiken díszítő rajzok, címerek, puttók, zászlók, babérkoszorúk, állatrajzok, települések gyönyörködtetik a ma emberét is. A térképeket jól és ötletesen egészítik ki a szépen kivitelezett eszközök: a csillagászati távcső, a csillagóra, a mérnöki asztrolábium, a napgyűrű, a sextáns, a napórák és a körzők. Látványosak a kiállított érmék, többek között

Buda 1686-os felszabadításáról, a vasvári, a karlócai és a pozseraváci békéről kiadott emlékérmek.

A második teremben a 18. század második felétől a 19. század végéig készült térképek és eszközök láthatók. Különösen mutatósak a *De L'Isle – Dezauche*-féle földrajzi atlasz, *Crome* erőforrástérképe, *Reilly*, *Schmidt* és *Stieler* térképei. Itt már magyar térképészek művei is szembe ötlenek, *Görög Demeteré*, *Kerekes Sámuelé*, *Budai Ézsaiásé*, *Dóczy Józsefé*, *Karacs Ferencé* és *Greipel Edvardé*. Megszemlélhetünk több eszközt is: dioprás szintező műszert, orsójáratú és más órát, napórákat, irányzó vonalzót, pantográfot, oktánst, szextánst, szög- és koordináta-felrakót, iránytűt, kompaszt, dél kijelölő prizmat. Mindezeket jól körítik az érmek, így az Oroszországgal kötött 1749-es szerződésre, a tescheni, compoformioi, pozsonyi, párizsi békekötésre és a waterlooi csata emlékére kiadottak.

A harmadik terem a legújabb kor, a 20. század térképei és eszközei legjobbjaival ismertet meg bennünket. Megjelennek az igen különböző témájú térképek, közöttük *Andree* atlaszának etnikai térképei, *Bartholomew* világkereskedelmi atlaszának gyűjteménye (1907), *Freissler* közlekedési térképe (1931), *Anderle* rádiótérképe (1926), a Kartográfiai Vállalat éghajlati atlaszai (1970), valamint szatirikus-humoros ábrázolásúak is (*Rose*, *Varga*, *Emanuel* alkotásai). Az eszközök között találunk légnyomás-mérőtől kezdve a GPS műholdas helymeghatározó berendezésig többfélét. Színesíti a kiállítást a képeslapok és a hanglemezek bemutatása. Emlékérmek láthatunk: a greenwichi meridián bevezetésének évfordulójáról, a Felvidék, Erdély visszatéréséről, Budapest elfoglalásáról stb.

A látogató úgy távozhat erről a kiállításról, hogy a részletek szépsége, a térképek szellemisége és a tartalom bősége maradandó élményt jelent számára.

A kiállított térképek és tárgyak leírása és a megnyitón készült fényképek (készítette a Széchényi Könyvtár fotósa) megtekinthetők az alábbi címen:

<http://lazarus.elte.hu/hun/tantort/2004/oszk/europa.htm>

*

A kiállítás 2004. december 23-ig hetente keddtől szombatig 10–18 óra között tekinthető meg az OSZK budavári épületében. Aki bővebb ismereteket akar szerezni, az ugyanitt megvásárolhatja a kiállított térképek díszalbumát, melynek címe: *Európa térképei 1520–2004*, szerzője *Plihál Katalin* és *Hapák József*.

Karsay Ferenc–Verebiné Fehér Katalin

SZAKMÉRNÖKÖK ZÁRÓVIZSGÁJA

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Geoinformatikai Főiskolai Karán 2004. november 5–6-án tartottuk meg a földügyi informatikus továbbképzés keretében a szakmérnök jelöltek záróvizsgáját. A két szakirányban összesen 13 hallgató adott számot a kétéves tanulmányok eredményéről. A térinformatika szakirányon 12 fő, míg a földmérési szakirányon 1 fő végzett.

A záróvizsga két napja során előbb a beadott szakdolgozataikat védték meg a hallgatók. A Záróvizsga Bizottság elnöke *prof. dr. Márkus Béla* egyetemi tanár, a GEO főigazgatója, tagjai *dr. Busics György* főiskolai docens, *dr. Szepes András* főiskolai docens, főigazgató-helyettes, *dr. Végső Ferenc* főiskolai docens és *dr. Vincze László* tanszékvezető, főiskolai docens

Hárman a záróvizsga bizottságból: *dr. Végső Ferenc* főiskolai docens, *dr. Márkus Béla* főigazgató és *dr. Szepes András* főigazgató-helyettes

A védés Interneten is követhető volt

voltak. A védés során a bizottság külső tagja volt *prof. dr. Josef Strobl*, a Salzburgi Egyetem tanára, aki internetes kapcsolat révén követte az eseményeket, illetve tette fel kérdéseit, és ezzel hitelesítette az European Masters of GI Sciences (EMGISc) követelmények teljesítését *Márfai Tibor* és *Móricz Norbert* esetében, akik angol nyelvű részképzésen is megmérették magukat.

Az elkészült és megvédett szakdolgozatok a térinformatika szakirányon: